Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr 22
Inserate mai primescu în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebergʼ în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése lunĭ 20 franci, pe trei lunĭ 10 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr, v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 184. Braşovŭ, Vinerĭ 17 (29) Augustŭ 1890.

„Császári osztrák pátens.“

(Articulŭ finalŭ.)

In timpurile acelea, pe când vestita *császári osztrák pátens* dela 27 Maiu 1852, era aplicată şi practicată în Ardealŭ de ómenii împĕrătescĭ, domnea aicĭ unŭ absolutismŭ cinstitŭ, care umbla cu vizirulŭ deschisŭ şi suprima pe faţă orĭ-ce manifestare prin graiu orĭ prin scrisŭ a ideilorŭ politice opuse sistemului asupritorŭ de atuncĭ.

P'atuncĭ omulŭ se putea ferì celŭ puţinŭ de loviturile celorŭ dela putere. Patenta împĕrătéscă absolutistică, prin care s'a regulamentatŭ pressa, avea unŭ înţelesŭ pe câtŭ timpŭ alăturĭ cu ea esista şi *censura* din partea autorităţilorŭ politice şi a procurorilorŭ, pe câtŭ timpŭ adecă orĭ-ce numĕrŭ de ḑiarŭ trebuia sĕ fiă revĕḑutŭ şi esaminatŭ înainte de apariţiunea lui de către aceştia.

Dér aḑĭ patenta acésta ce înţelesŭ mai póte avé când — cum ḑise d-lŭ advocatŭ Iosifŭ Romanŭ în procesulŭ nostru, — ea se referesce la era aceea, în care trebuiau sĕ fiă censurate productele pressei înainte de apariţiunea lorŭ?

Şi astăḑĭ trebue sĕ se predé câte unŭ esemplarŭ de probă autorităţii politice, dér acésta este numai o formalitate, susţinută de dragulŭ patentei împĕrătescĭ austriace, căcĭ de faptŭ aḑĭ nu mai esistă censura.

Ómenii împĕrătescĭ revedeau tipăriturile şi, décă nu le convenea ceva, opreau rĕspândirea lorŭ, şi nu mai făceau nicĭ unŭ procesŭ. Omenii guvernului regescŭ „constituţionalŭ“ de aḑĭ însĕ te tragŭ la rĕspundere în luna lui Augustŭ pentru ceea ce s'a scrisŭ în Aprilie, intentândŭ procesŭ de pressă şi aplicândŭ contra redactorilorŭ dispositiunile stricte ale patentei absolutistice împĕrătescĭ din 1852, carĭ nu au altŭ scopŭ decâtŭ a împedeca de-a se rĕspândi o scriere în publicŭ, fără de aprobarea prealabilă a autorităţii politice.

Cu alte cuvinte astăḑĭ nu se mai esercitéză controlulŭ înainte de rĕspândirea scrierei—şi acésta de dragulŭ „constituţionalismului“ şi a pretinsei libertăţĭ de pressă; dér pentru aceea redactorii totuşĭ suntŭ traşĭ la rĕspundere pentru că n'au împiedecatŭ rĕspândirea *necontrolată* a scrierilorŭ—şi acésta de dragulŭ lui *császári osztrák patens*, care se ţine în vigóre în Ardealŭ.

Orĭ-şi-cine vede că aicĭ praxa absolutistică împĕrătéscă şi praxa constituţională regéscă se lovescŭ în capete.

Tréba acésta nu şĭ-o póte esplica nimenĭ, décă nu cunósce stările din Ardealŭ.

Pentru cei, carĭ le cunoscŭ, enigma absolutistică-constituţională este fórte uşorŭ de deslegatŭ.

O fóiă guvernamentală din Cluşiu a mărturisitŭ în naivitatea ei, tocmai în ajunulŭ procesului nostru de pressă, că *de libertatea de pressă se bucură aḑĭ numai foile ungurescĭ*, că pe procurorĭ nicĭ capulŭ nu-i dóre de ce scriu acestea, şi numai pentru vĕtĕmare de onóre şi calumniă mai suntŭ trase la rĕspundere.

Altfelŭ stă însĕ lucrulŭ în ce privesce pressa naţionalităţilorŭ şi în deosebĭ pressa română din Ardélŭ. Acésta *nu se bucură de libertatea de pressă*, dovadă multele condamnărĭ de ḑiarişti românĭ, pe când ḑiariştilorŭ ungurĭ, orĭ câtŭ de aspru arŭ scrie, nu li-se atinge nicĭ unŭ pĕrŭ din capŭ, „*kutyabajuk sincsen*“, nicĭ habarŭ nu au, cum ḑise ḑilele aceste o fóiă umoristică din Peşta.

Tocmai pentru-că aşa stă lucrulŭ, şi pentru-că în Ardélŭ suntŭ şi foi maghiare şi foi române, este susţinută praxa constituţională pe lângă praxa absolutistică; cea constituţională se esercitéză faţă cu foile maghiare, ér cea absolutistică cu *császári osztrák patens* se aplică, precum vedemŭ. numai în contra foilorŭ române.

Curtea cu juraţĭ pentru delictele de pressă ar fi sĕ fiă o instituţiune comună şi pentru cei guvernaţĭ constituţionalicesce şi pentru cei guvernaţĭ cu patenta absolutistică. Dér în realitate ea este chiămată a judeca numai asupra ḑiariştilorŭ românĭ şi de aceea cei dela putere, ca sĕ fiă mai sigurĭ de verdictele ei condamnătóre, au strămutat'o dela Sibiiu şi au stabilit'o tocmai în Cluşiu, unde ei au cei mai mulţĭ partisanĭ şi aderenţĭ.

Tóte aceste s'au făcutŭ şi se facŭ însĕ numai cu scopulŭ pentru ca—cum afirmă organulŭ guvernului „Nemzet“—sĕ se dovedéscă că „naţionalitatea valahă nu este asuprită şi că în lumea acésta largă nicăirĭ nu se bucură naţionalităţile de atâta libertate ca pe teritoriulŭ acestui statŭ.“

Sĕrmanĭ Românĭ Ardelenĭ, ei suntŭ destulŭ de orbĭ ca sĕ nu védă, că numai pentru binele lorŭ se susţine şi se aplică şi în annlŭ alŭ 23-lea alŭ regimului aşa ḑisŭ constituţionalŭ: **császari osztrák pátens!!?**

Vocĭ asupra procesului „Gazetei.“

„*Neues Pester Journal*“ dela 16 Augustŭ a. c., organŭ guvernamentalŭ scrisŭ în limba germană, ḑice următórele:

„Pertractarea înaintea Curţii cu juraţĭ din Cluşiu s'a terminatŭ erĭ cu condamnarea celorŭ doi agitatorĭ românĭ acuaţĭ. Li-s'au datŭ pedepse *sĕmţitóre* de închisóre din causa agitaţiunilorŭ fără mĕsură în contra statului ungarŭ, ai căruia representanţĭ legalĭ au fostŭ numiţĭ usurpatorĭ în articulii împricinaţĭ ai „Gazetei Transilvaniei;“ în contra statului, „alŭ căruia pămêntŭ nu e maghiarŭ, ci e alŭ acelorŭ naţionalităţĭ, carĭ suntŭ asuprite în modulŭ celŭ mai mârşavŭ şi nimicite“ etc.[1]) Deóre-ce articulii au cuprinsŭ *şi aţîţarea la resistenţă cu forţa*[2]) **ar fi fostŭ fórte regretabilŭ décă s'ar fi adusŭ unŭ verdictŭ de achitare**, pentru-că agitatorii arŭ fi triumfatŭ şi arŭ fi aţîţatŭ şi mai multŭ poporaţiunea prin periculósele lorŭ doctrine rĕtăcite. Condamnarea domnilorŭ Popŭ şi Mureşianu va contribuì de sigurŭ a trezì pe ultraiştii românĭ, pe când massa Românilorŭ va vedé, că apostolii ei falşĭ voescŭ sĕ o conducă pe o cărare, care ar duce-o numai la ruinulŭ ei.“

„*Budapester Tagblatt*“, organŭ apponyistŭ, scrie în numĕrulŭ sĕu dela 16 Augustŭ a. c. sub titlulŭ „procesŭ de pressă contra unei foi române“ între altele:

„In numĕrulŭ nostru din urmă amŭ raportatŭ asupra interesantului procesŭ de pressă, care s'a pertractatŭ în Cluşiu. Acestŭ procesŭ s'a terminatŭ prin *condamnarea acusaţilorŭ*, carĭ vorŭ avé acuma

---

[1]) Fóia guvernamentală falsifică articulii „Gazetei.“ Nu s'a ḑisŭ, că statulŭ e numai alŭ naţionalităţilorŭ asuprite, ci că e alŭ tuturorŭ naţionalităţilorŭ deopotrivă.

[2]) De aşa ceva *nicĭ n'a fostŭ vorba* în totŭ decursulŭ pertractării dela Cluşiu. - Red.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Fra Giovanni Angelicus da Fiesole.

Transformaţiunea măréţă, la care a ajunsŭ arta picturei în Italia în seculul alŭ XIV, este de-a se atribui nu întru atâta timpului favorabilŭ de atuncĭ, câtŭ mai vêrtosŭ ostenelelorŭ unorŭ facultăţĭ eminente.

Marele Masaccio în curêndŭ a avutŭ urmaşĭ demnĭ, şi unŭ Giotto, care purta viitorulŭ artei sale în sînŭ, cu deplină linişte a putută sĕ privéscă în viitorulŭ multŭ promiţĕtorŭ; chiar şi fără putere profetică a pututŭ prevedé în germenele ei éra de aurŭ a artei sale.

Intre acei puţinĭ. carĭ s'au nisuitŭ a ridica pictura în Italia la culmea perfecţiunei sale, fără îndoială, că loculŭ primŭ 'lŭ ocupă Giovanni da Fiesole.

A spune cine a fostŭ elŭ în arta picturei, nu-i greu. Décă în istoria artei amintimŭ pe Angelo, Raphael, Tizian, ca pe unŭ Caesar, atuncĭ pe Fiesole mai nimeritŭ îlŭ putemŭ asemĕna cu unŭ Bonaventura, séu cu unŭ Augustinŭ.

Décă Fiesole nu se supunea unui idealŭ sublimŭ, ci şi-ar fi cercatŭ rolulŭ în drama lumei sgomotóse, atuncĭ numele lui aḑĭ ar fi mai cunoscutŭ decâtŭ a multorŭ ómenĭ marĭ, pe carĭ curentulŭ timpului i-a răpitŭ cu sine. Dér Fiesole a fostŭ locuitorulŭ închisŭ a patru păreţĭ, pe care nu l'a interesatŭ lumea, care liniştitŭ şi fericitŭ şĭ-a închisŭ ochii, când sub picióre călcà ultimele speranţe ale gloriei sale nemuritóre.

Giovanni Fiesole a fostŭ monachŭ şi artistŭ. Acestorŭ două idei a trăitŭ, pentru acestea a muritŭ. Étă unŭ episodŭ din viéţa lui. Judecaţĭ, care a fostŭ mai mare:

Intr'o frumósă diminéţă de véră, la uşa mănăstirei damiane, numită după S. Marcŭ de Florenza, băteau cu nerăbdare trei bărbaţĭ tinerĭ bine îmbrăcaţĭ. Aşa se vede, că monachii au abusatŭ de paciinţa lorŭ, căcĭ unulŭ dintre óspeţĭ, care se părea a fi mai de etate între ei, bătea cu nerăbdare în uşa învechită a mănăstirei cu mănunchiulŭ sabiei sale.

Nu peste multŭ venì unŭ tînĕrŭ monachŭ şi cu tótă promtitudiunea deschise uşa óspeţilorŭ neaşteptaţĭ.

„Am dori sĕ vorbimŭ cu egumenulŭ“, ḑise unulŭ — „condu-ne la dênsulŭ.“

Tinĕrulŭ monachŭ închise pórta şi plecà prin ambitulŭ lungŭ şi întunecosŭ, unde frĕmĕtulŭ óspeţilorŭ rĕsuna într'unŭ modŭ straniu.

Nu peste multŭ a ajunsŭ într'o chiliă spaţiósă. Egumenulŭ, şi superiorulŭ de atuncĭ a ordului damianŭ, se sculà dela masă şi cu faţa surprinsă primì pe óspeţĭ.

— „Ce poftiţĭ, domnilorŭ?“ — îi întrebà.

„Noi venimŭ într'o causă importantă, părinte“, — ḑise unulŭ dintre óspeţĭ, — „aicĭ e ascunsŭ Giovanni da Fiesole?“

Faţa egumenului tradà surprinderea.

— „Ascunsŭ, domnilorŭ?! La noi nu i nimenea“, — rĕspunse cu seriositate.

„Ei, nu aşa înţelegemŭ, ci aicĭ şede Giovanni da Fiesole?“

—„Nu sciu, că óre este aicĭ cineva cu unŭ atare nume“, — rĕspunse éraşĭ egumenulŭ,— „aicĭ numele vechĭ din lume nu figuréză: cine sĕ fiă acela?!“

„Unŭ artistŭ şi pictorŭ“!

— „Dóră pe Fra Angelico 'lŭ căutaţĭ?“

„Nu scimŭ, că óre aicĭ aşa 'lŭ numescŭ, dér în lumea mare se numesce Giovanni da Fiesole. Noi amŭ venitŭ la dênsulŭ c'o misiune specială, permite-ne déră, părinte, — ca sĕ putemŭ merge la elŭ.“

— „Cu tótă plăcerea, domnilorŭ,“ — rĕspunse egumenulŭ — „dér mănăstirea nóstră îşĭ are regulele sale. Aşĭ dori sĕ sciu scopulŭ misiunei d-vóstrĕ!“

„Nu facemŭ din elŭ secretŭ,“ ḑise celŭ mai de etate dintre ei, „noi, pe Fra Angelico, décă elŭ anume e Giovanni da Fiesole, 'lŭ vomŭ duce cu noi.“

Egumenulŭ făcù unŭ pasŭ îndĕrĕtŭ.

— „Pe Fra Angelico voiţĭ d-vóstrĕ a-lŭ duce,— a lŭ duce din Florenza?“ O, domnilorŭ!“ continuà cu unŭ surîsŭ gingaşŭ egumenulŭ, „atuncĭ în rĕu timpŭ aţĭ venitŭ. Fra Angelico e monachŭ, — şi monachulŭ nu are voinţă liberă. De altcum nicĭ nu este putere, care sĕ-lŭ pótă face pe Fra Angelico a se depărta de aicĭ.“

„Aceea o vomŭ proba acuşĭ, părinte“, ḑise antevorbitorulŭ. „Scii, d-ta, părinte că arta lui Fra Angelico e cunoscută în întréga Italiă?“

— „Despre acésta nu dubitezŭ.“

„Ei şi totŭ nu te poţĭ împăca cu acelŭ cugetŭ, că Giovanni da Fiesole îşĭ va părăsi mănăstirea? Unŭ Fiesole, alŭ cărui nume totŭ Italianulŭ îlŭ pronunţă cu mândriă, aicĭ sĕ veştedéscă, sĕ piară în acéstă mănăstire?! Ar fi prea multŭ! In cartea sorţii e scrisŭ pentru elŭ unŭ viitorŭ multŭ mai splendidŭ, decâtŭ sĕ dispară necunoscutŭ de nimenea şi nepreţuitŭ, ca unŭ simplu monachŭ. Pe Fiesole îlŭ aştéptă mărire şi distincţiune!“

— „Dér acestea pe elŭ nu 'lŭ interesézā.“

„Acésta o vomŭ vedé noi. Condu-ne, părinte, la dênsulŭ!“

timpŭ şi răgazŭ, de a se cugeta în închisóre asupra pĕcatelorŭ lorŭ ḑiaristice. N'am mai reveni în deosebĭ asupra acestui procesŭ, décă cu acéstă ocasiune nu s'ar fi amintitŭ de repeţite orĭ *fóia nóstră*. Precum amŭ anunţatŭ, advocatulŭ primului acusatŭ a făcutŭ încercarea de a scăpa pe clientulŭ sĕu, afirmândŭ, că articululŭ „Gazetei Transilvaniei" n'a fostŭ alta, decâtŭ o parafrasă a articulului politicŭ „Libertate poporului", care l'a publicatŭ baronulŭ Ivor *Kaas* în numĕrulŭ de Pascĭ din anulŭ acesta alŭ fóiei „Budapester Tagblatt". Dóră nu mai trebue sĕ o spunemŭ cetitorilorŭ noştri, că nu póte fi o afirmare mai absurdă şi mai nedréptă ca acésta. Baronulŭ Kaas *a combătutŭ în articululŭ sĕu regimulŭ coruptŭ sub care Ungaria a trebuitŭ sĕ sufere cincĭspreḑece anĭ*[3]) şi de atuncĭ avemŭ satisfacţiunea a înregistra, că lupta în contra fostului guvernŭ s'a terminatŭ cu *căderea cabinetului Tisza.* Baronulŭ Kaas a publicatŭ în articululŭ sĕu pentru *idea adevĕratei libertăţĭ şi a curatei democraţii* şi acelŭ nobilŭ patosŭ şi acea înfocată iubire de patriă, care distingŭ tóte lucrările literare ale acestui politicŭ, au pĕtrunsŭ şi articululŭ sĕu dela Pascĭ, care a făcutŭ cea mai adêncă impresiune asupra cetitorilorŭ noştri. Orĭ ce alta amŭ fi aşteptatŭ, numai aceea nu, ca unŭ agitatorŭ naţionalistŭ sĕ aibă cutezarea, de a voi sĕ facă capitalŭ din acestŭ articulŭ patrioticŭ pentru scopurile sale. Procurorulŭ şi preşedintele (? Red. Gaz.) au stigmatisatŭ de altmintrelea acéstă cutezare şi ne putemŭ mulţumi cu aceea, ca sĕ întregimŭ raportulŭ nostru de erĭ...."

„*Ellenzék*" dela 21 Augustŭ n. c. scrie sub titlulŭ „Az elitéltek" (Judecaţii) între altele:

„Nu e primulŭ casŭ, că ḑiariştii românĭ dela noi au venitŭ în conflictŭ cu legea penală. Nicĭ nu e unŭ casŭ singuraticŭ, că mâna justiţiei s'a ridicatŭ asupra capetelorŭ ḑiariştilorŭ românĭ pentru agitaţiune în contra naţionalităţii.

„Unii dintre ei au'şi simţitŭ destulŭ de amarŭ pedépsa pentru órba cutezare, că fără de nicĭ o causă seriósă şi necesitate s'au pusŭ în conflictŭ cu organismulŭ legalŭ alŭ statului.

Însĕ în mânia împregiurării, că din casurĭ concrete, domnii ḑiariştĭ românĭ au putut sĕ tragă învĕţătură, escesele ḑilnice, unele mai blânde, altele mai grele, mărturisescŭ, că aceştĭ domnĭ séu nu se sciu îndrepta din învĕţăturĭ pipăite, séu nu-şĭ bată capulŭ cu consecenţele. Casulŭ celŭ mai nou alŭ domnilorŭ Traianŭ Popŭ şi Dr. Aurel Mureşianu aşa se vede, că dă materialŭ mai multŭ pentru ultima suposiţiă. Şi tocmai acésta e partea cea mai tristă a lucrului — pentru dênşii. Fiind-că după câtŭ amŭ putut observa raporturile — a trecutŭ timpulŭ, ca elementulŭ românŭ din statulŭ ungarŭ sĕ facă capitalŭ din martiriulŭ ce şi-lŭ pregătescŭ scriitorii românĭ pe acéstă cale, unŭ capitalŭ, care sĕ aducă ceva folosŭ acestorŭ scriitorĭ... Ei, dér când cineva numai de aceea se angajéză pentru acestŭ rolŭ, ca prin astfelŭ de devise false şi pentru consecenţe şi mai false sĕ ţină mereu atêrnată sabia lui Damocle désupra capului sĕu, —asta întru adevĕrŭ nu o pricepemŭ...

„Şi pentru-că aceştĭ domnĭ tractéză cu atâta uşurinţă interesele lorŭ personale — puindŭ în periculŭ chiar şi libertatea lorŭ personală — putemŭ susţiné, că şi *causele lorŭ obiective* le tractéză cu aceeaşĭ uşurinţă...[4])

„Dér décă păzitorii ordinei statului legalŭ gândescŭ, că nu se póte face esceptiune nicĭ faţă cu astfelŭ de elemente, ne învoimŭ şi cu aceea, ca în anumite casurĭ sĕ se pedepséscă pentru vătĕmarea ordinei de dreptŭ. Deosebită greutate însĕ nu punemŭ nicĭ pe acésta..."

[3]) Ce alta a făcutŭ „Gazeta"? — Red.

[4]) Va sĕ ḑică numai cei, carĭ îşĭ păzescŭ pielea, potŭ fi, după „Ellenzék", seriosĭ apĕrătorĭ ai causei ce o representă? Ce absurditate! — Red.

DIN AFARĂ.

Inarmărĭ sêrbescĭ.

De pe vaporulŭ societăţii ruse de navigaţiune pe Dunăre, „Bulgaria", s'au descărcatŭ în Serbia la 19 Augustŭ 20,000 puscĭ Berdan, ce i-le-a fostŭ dăruitŭ regatului sêrbescŭ Rusia. La Simendria, de-alungulŭ ţărmului dunărénŭ bulgarŭ, vaporulŭ rusescŭ a fostŭ însoţitŭ de unŭ vaporŭ bulgarŭ de pază, ca sĕ 'mpedece o eventuală ancorare a vaporului rusŭ la ţărmulŭ bulgarŭ cu scopŭ d'a se descărca puscĭ.

O convorbire cu ex-regele Milan.

Unŭ corespondentŭ din Niş alŭ fóiei „Kölnische Ztg." publică în acéstă fóiă o convorbire, ce a avut'o cu regele Milan, care a declaratŭ, că Serbia nicĭ odată nu póte aştepta nicĭ unŭ bine dela Rusia. Serbismulŭ independentŭ stă în contraḑicere fórte mare cu slavismulŭ, care înghite totŭ, şi afară de ideia panslavă, a cărei consecenţă ultimă ar fi negaţiunea ideii sêrbismului, Rusia n'ar puté da nimicŭ Serbiei. Serbia aşa-déră a avutŭ o datorinţă naţională de-a se alipi către Austro-Ungaria, care ca putere vecină dominéză economicesce în Serbia şi décă ar voi ar puté s'o nimicéscă pe acésta. Décă însĕ va veni rêndulŭ deslegărei cestiunei orientale, pentru Serbia ar fi o nespusŭ de mare binefacere când ar puté sĕ câştige bunăvoinţa Austro-Ungariei. Acestea suntŭ principiile fundamentale — ḑise Milan — cu care mi-am condusŭ eu politica; tocmai pentru acésta nu voescŭ sĕ-mĭ crescŭ copilulŭ meu ca panslavistŭ, şi nicĭ într'o împrejurare nu voiu ierta, ca regina Natalia sĕ influinţeze în educaţia lui, fiindcă înaintea mea regina este unŭ agentŭ panslavŭ, inimiculŭ meu de mórte şi duşmanulŭ ţĕrei.

Corespondentulŭ numitei fóĭ observă, că de faptŭ Serbia înótă în apele rusescĭ; atrage atenţiunea lumei politice asupra împrejurărei, că Pasicĭ se bucură de-o mare trecere în Serbia şi ḑice, că elŭ va merge de nou în Rusia în afacerĭ politice, elŭ, revoluţionarulŭ, pe care Ţarulŭ l'a decoratŭ ca celŭ dintêiu ordinŭ rusescŭ.

Impĕratulŭ germanŭ în Rusia.

O telegramă din Petersburgŭ spune, că ḑiarele rusescĭ vorbescŭ, că întâlnirea cordială a împĕraţilorŭ a fostŭ estraordinară. „Novoje Vremja" ḑice, că împĕratulŭ Wilhelm s'a putut convinge, că Rusia nu nutresce dorinţe, carĭ sĕ nu se pótă realisa fără de periclitarea păcei şi că Germania nu mai póte sĕ facă responsabilă pe Rusia în viitorŭ pentru nicĭ unŭ incidentŭ. Cabinetulŭ din Berlinŭ prin nimicŭ nu'şĭ póte arĕta iubirea sa de pace, decâtŭ prin aceea, că faţă cu anumite incidente va observa o atitudine pacinică.

Privitorŭ la distincţiunea ce i-s'a făcutŭ cancelarului Caprivi, fóia rusêscă ḑice, că ea probéză, că cancelarulŭ germanŭ a făcutŭ o bună impresiune la curtea imperială din Rusia. Pe de altă parte, ḑice numitulŭ organŭ, Caprivi a putut sĕ se convingă despre sinceritatea Rusiei. In urma acestora, e lucru invederatŭ, că e pregătitŭ deja terêmulŭ pentru o înţelegere pacinică între cele două puternice state vecine. Dintre tóte ḑiarele rusescĭ, singurŭ „Moskovskja Wjedomosti" consideră ca imposibilă soluţiunea pacifică a cestiunilorŭ pendente.

SCIRILE ḐILEI.

P. S. Sa Episcopulŭ *Ioanŭ Meţianŭ* a plecatŭ Sâmbătă la Pesta, pentru ca sĕ participe la şedinţele fundaţiunei „Gojdu."

* * *

„Velica Srbia". „Temps" primesce din Petersburg scirea, că propaganda panslavă din Moscva a trimisŭ nouei societăţĭ sêrbescĭ „Velica Srbia" 4,000 de ruble.

* * *

Focŭ. In Monarŭ au arsŭ edificiile economice la 7 economĭ şi 9 case. Păgubiţĭ suntŭ nisce bieţĭ Românĭ sĕracĭ.

* * *

Sinucidere. Fostulŭ deputatŭ dietalŭ ungurŭ Francz Bakosi s'a spênḑuratŭ la proprietatea sa din Anghiolaşŭ, comit. Trei-scaune.

* * *

10.000 de ouă în Mureşŭ. Comerciantulŭ Hungerleider Simon din Aradŭ a tocmitŭ 10.000 ouă; la primire, nu i-s'au părutŭ a fi bune şi a chematŭ pe mediculŭ primarŭ şi pe căpitanulŭ oraşului ca sĕ le cerceteze. S'a constatatŭ, că tóte ouăle au fostŭ stricate şi ca nu cumva sĕ se îmbolnăvéscă cineva de ele, au fostŭ transportate şi aruncate în Mureşŭ.

Cehii cerŭ restabilirea corónei lui Venceslav.

„*Moravske Listy*", unŭ altŭ organŭ alŭ Cehilorŭ tinerĭ, publică unŭ articulŭ fórte violentŭ, cerêndŭ *restabilirea corónei sf-lui Vecenslav.* De ḑecĭ de anĭ cere poporulŭ cehŭ sĕ i-se redea dreptulŭ sĕu publicŭ, dér i-se rĕspunde: „Inaltulŭ guvernŭ," căcĭ Cehii bĕtrânĭ au uitatŭ dreptulŭ publicŭ şi apĕrarea lui au pus'o în mânile guvernului. Poporulŭ însĕ n'a uitatŭ dreptulŭ publicŭ şi fórte în curêndŭ se vorŭ ridica în Boemia, Moravia şi Silesia, în gura mare după acestŭ dreptŭ, vocĭ, ce se vorŭ reuni într'unŭ torentŭ puternicŭ, căruia nu i-se va puté opune resistenţă. Pentru restabilirea corónei lui Venceslav trebue sĕ se întrepună solidarŭ toţĭ Cehii, ea trebue sĕ fiă evangeliulŭ naţionalŭ alŭ tuturorŭ Cehilorŭ din cele trei ţĕrĭ, fiă liberalĭ orĭ conservatorĭ. Atuncĭ va rĕsări dreptulŭ publicŭ cehŭ ca unŭ fenice din cenuşa punctaţiunilorŭ pactului de hârtiă din Viena.

De altă parte se raportéză, că studenţii moravo-cehĭ au hotărîtŭ sĕ ţină adunărĭ în diferite cercurĭ cu scopŭ d'a face agitaţiune politică-naţională. Cea dintâiu adunare a fostŭ convocată pe ḑiua de 30 Augustŭ la Olmütz şi între

---

Egumenulŭ plecă. Dér de-odată se opresce.

— „Domnilorŭ, ce voiţĭ? Pentru ce doriţĭ a turbura singurătatea unui bietŭ monachŭ, ce a abḑisŭ de lume şi de tóte bucuriile ei. Elŭ acuma e fericitŭ, inima lui e dedată cu pânea grea a înfrângerei, inima-i e domolită şi tace. D-Vóstrĕ 'lŭ veţĭ treḑi din somnŭ, elŭ e tare, dér vai! beţia gloriei a cuprinde inimĭ şi mai tarĭ. Lăsaţi-lŭ, domnilorŭ! Lăsaţi-i sufletulŭ sĕ trăiéscă."

„Nu te teme, părinte!" strigară toţĭ trei, „noi 'i voimŭ binele."

— „Artistului da, dér cu monachulŭ ce va fi?"

„Póte rĕmâne acelaşĭ, dér Florenza şi acéstă mânăstire e mică pentru elŭ, condu-ne numai la elŭ."

— „Domnilorŭ!" ḑise egumenulŭ cu voce puternică şi stĕtŭ în uşe, — „acésta nu o voiu face!"

„Noi amŭ venitŭ din Roma!" ḑise celŭ dintâiu.

Egumenulŭ cu umilinţă îşĭ luă camilavca de pe capu-i rasŭ, se închină, şi apoi plecă încetŭ şi tăcutŭ.

Pe păreţii ambitului erau aşeḑate icĭ-colo picturĭ frumóse. Streinii nu odată s'au opritŭ esaminându-le cu atenţiune încordată. Egumenulŭ coborîndŭ pe nisce trepte a păşitŭ într'unŭ altŭ ambitŭ cu totulŭ delăsatŭ. Unulŭ dintre streinĭ nu odată suspină mirându-se, cum sufletulŭ acesta mărețŭ şi poftitorŭ de gloriă póte sĕ încapă între păreţĭ aşa de înguşti, în aerŭ atâtŭ de închisŭ.

Étă, au ajunsŭ în capĕtulŭ-ambitului. Egumenulŭ se opresce înaintea unei uşiţe.

— „Aicĭ e, pe cine căutaţĭ!"

In minutulŭ acela se auḑi prin uşe unŭ plânsŭ amarŭ şi suspinărĭ. Plânsulŭ unui bărbatŭ, unŭ tonŭ neîndatinatŭ şi cutremurătorŭ, care pĕtrunde sufletulŭ omului, — pe care numai odată trebue sĕ-lŭ auḑimŭ, ca pururea sĕ nu-lŭ mai uitămŭ*).

Streinii steteau înmărmuriţĭ. Feţele tuturorŭ au albitŭ ca păretele. Cu uimire şi mirare priviau la egumenŭ.

— „Acesta este elŭ" — ḑise egumenulŭ, — „lucră tabloulŭ patimelorŭ lui Christosŭ! Patru sĕptĕmânĭ suntŭ de când lucră la acelŭ opŭ mărețŭ. De multe-orĭ şi în mieḑŭ de nópte, când cu toţii dormimŭ, se aude plânsulŭ acestui omŭ penitentŭ prin păreţĭ groşĭ. O! domnilorŭ, elŭ e mai multŭ monachŭ ca artistŭ."

Păşi apoi la uşe şi dete la o parte feréstra de scândură, ce era în mijloculŭ ei.

— „Étă, priviţi-lŭ!"

*) Acesta e unŭ faptŭ probatŭ de mai mulţĭ, din viéţa lui Fiesole.

Toţĭ trei óspeţi, mergŭ cu multă curiositate la mica feréstră ca sĕ vadă pe omulŭ celŭ mai mare alŭ evului sĕu. Şi omulŭ celŭ mai mare alŭ evului sĕu, renumitulŭ artistŭ, şedea acolo în vestmintele-i dure de pĕrŭ, înaintea picturei sale, tristŭ rĕḑimându-şĭ capulŭ, lipsitŭ de ornamente pe stavila sa, — la picióre îi zăcea penelulŭ căḑutŭ din mână şi plângea cu amarŭ.

Uşa se deschise; egumenulŭ şi óspeţii intrară în chilia artistului. Era o mică cellă, cu o singură feréstră, prin care străbăteau raḑele binefăcĕtóre ale sórelui şi luminau scena ce urmă.

— „Angelico! scólă-te, — domnii aceştia au venitŭ la tine."

Angelico, surprinsŭ, dér liniştitŭ, se sculă. Pe faţa-i palidă se vedeau urmele durerei sufletescĭ, ér ochii îi străluceau plinĭ de lacrimĭ.

„Fra Angelico", ḑise unulŭ dintre óspeţĭ, „tu ai plânsŭ, noi ţi-am conturbatŭ durerea; ce a putut sĕ fiă ceea ce fŭ în stare sĕ sgudue într'atâta sufletulŭ tĕu tare?"

Monachulŭ îşĭ ridică ochii şi privi spre tablou. Acesta numai acuma apărŭ în tótă mărimea sa. Străinii se apropiară de elŭ. Unulŭ dintre ei uitându-şĭ turbanulŭ pe capŭ, acum spăriatŭ îlŭ luă josŭ dinaintea chipului. Acolo era figura suferindă a Mântuitorului în minutulŭ celŭ mai pĕtrunḑĕtorŭ alŭ suferinţelorŭ, — când acum stândŭ lângă cruce îlŭ despóiă de ultimulŭ vestmêntŭ, când durerea ucenicilorŭ, iubiţilorŭ sĕi, când bucuria nebună a inimicilorŭ se arăta prin strigătele cele mai înfiorătóre. Numai dênsulŭ stă liniştitŭ, ca şi cum buzele lui tăcute arŭ vesti lumei: „*Eu sunt adevĕrulŭ şi viéţa.*"

Străinilorŭ nu le-a trebuitŭ altă esplicare. Tabloulŭ a deslegatŭ totulŭ. A privi la elŭ şi a fi pĕtrunsŭ de o aşa mare iubire a fostŭ lucru de unŭ minutŭ. Şi cea mai tare inimă bărbătéscă încă se cutremura, vĕḑêndŭ pe Dumneḑeu murindŭ pentru omenimea pĕcătósă.

Tabloulŭ reoglinda sufletulŭ înaltŭ alŭ marelui artistŭ; elŭ nu putea fi privitŭ, fără ca inima spectatorului sĕ nu se strîngă, fără ca sĕ nu i-se umple ochii de lacrimĭ. Unulŭ dintre străinĭ, după-ce privi îndelungŭ tabloulŭ, se întórse spre Angelo şi îi ḑise:

„O! câtŭ de mare, câtŭ de gloriosŭ eştĭ tu Angelico!"

Monachulŭ érăşĭ îşĭ ţinti ochii la pămêntŭ şi tăcŭ.

„Şi eştĭ şi fericitŭ", continuă acela. „Tu pĕtrunḑĭ ceea ce sufletulŭ tĕu creatorŭ compune. Eştĭ fericitŭ, căcĭ lumea îţĭ pronunţă numele cu entusiasmŭ, îţĭ ofere mărire şi distincţiune. Vino Ange-

altele, are la ordinea ḑilei „lucrarea naţională în micŭ şi studenţimea cehă“. La acéstă adunare suntŭ invitaţi toţi studenţii cehi din circumscripţiile Olmütz, Prossnitz, Prerau, Littau şi Hohenstadt.

Fortificaţiile României.

Din Bucurescĭ se scrie cătră „Staaten Korrespondenz“:

Lucrările de fortificare, pentru care camera a votatŭ deunăḑile unŭ creditŭ însemnatŭ, se continuă fără'ncetare după planurile generalului Brialmont şi ale locotenentului colonelŭ Schumann. După acestea, *Bucurescii suntŭ destinaţi sĕ fiă eventuală o viitóre basă de operaţiune* şi se încunjură în circumferinţă de 72 chilometri cu 18 forturĭ, care suntŭ legate unele de altele printr'o cale ferată.

Alŭ doilea rêndŭ de fortificaţii, în lungime de 80 chilometri are sĕ se estindă dealungulŭ rîului Siretŭ la vechia graniţă dintre Moldova şi Valahia. Punctele cele mai estreme ale acelora le formézĕ oraşulŭ Focşani şi portulŭ Galaţi, cestŭ din urmă e depărtatŭ 2 milurĭ de oraşulŭ Reni, care dela 1878 aparţine Rusiei. Aceste fortificaţii au dect scopulŭ sĕ împedece o eventuală înaintare de trupe rusescĭ după trecerea Prutului.

Afară de acésta, se plănuesce construirea duorŭ fortăreţe înafară de Galaţĭ, precum şi fortificaţiunĭ în Dobrogea. În fine şanţurĭ cu valurĭ în dosulŭ Seretului, pentru carĭ creditele de 136 milióne lei votate până acum mai că nu vorŭ fi de ajunsŭ.

Informaţiunĭ locale.

Atelierŭ surpatŭ. Alaltăséră după órele 7 s'a surpatŭ zidulŭ celŭ mare dela atelierulŭ de funăriă din strada Căpitanului, în Prundŭ, şi cu elŭ şi coperişulŭ. Nu s'a întêmplatŭ nicĭ o nenorocire. Acestŭ zidŭ încă de multŭ se înclinase într'o parte cătră pămêntŭ şi amenința cu cădere. E datoria autorităţii comunale, ca în astfelŭ de casurĭ să ia mĕsurile necesare mai de timpuriu, ca sĕ se înlăture nenorocirile.

*

Bătaiă sângerósă. Aséră pe la órele 10 s'a întêmplatŭ o bătaiă sângerósă în Strada nouă de susŭ. Iscându-se o certă între unŭ visitiu şi unŭ soldatŭ, lucrulŭ ajunse la păruială. Intr'aceea veni unŭ altŭ soldatŭ artileristŭ, care vĕ dêndŭ sĕ-i despartă, le prinîunĭ câteva tăieturĭ cu cuţitulŭ (tesaculŭ) şi-apoi o luă la fugă. Unŭ poliţistŭ îlŭ ajunse, şi în locŭ de a'lŭ prinde, i tăiă soldatului mâna până la osŭ. Sângele începŭ să-i curgă şiróie şi după-ce fŭ legatŭ la mână de-o servitóre, fŭ dusŭ de trei poliţişti. Pe stradă suntŭ urme gróse de sânge.

Literatură.

„Călĕuza călĕtorilorŭ“ (Touren-Weiser) de *Dr. Edw. Mysz* pentru escursiunĭ în munţii din împrejurimea Braşovului, cu o chartă în colorĭ pentru orientare şi cu următórele ilustraţiunĭ: Coliba de pétră de pe muntele Omŭ, Casa de pe Postovarŭ, Unŭ păstorŭ românŭ. Editura lui Adolfŭ Albrecht în Braşovŭ, 1890. Preţulŭ 85 cr.

Scopulŭ acestei călĕuze, în limba germană, este a da îndrumărĭ celorŭ carĭ voescŭ a face escursiunĭ în munţii ţinutului Bârsei, despre părţile cele mai vrednice de vĕḑutŭ şi lămuririle necesare pentru a se pute evita neplăcerĭ, precum şi timpulŭ câtŭ durézĕ calea până la diferitele localităţĭ şi preţulŭ transportului. Se mai dau lămurirĭ pentru îngrijire cu de-ale mâncărei şi, beuturei, cu îmbrăcăminte, despre încuartirare, conducĕtorĭ, pentru procurarea cailorŭ de călăritŭ şi transportatŭ bagaje, a biletelorŭ de trecerea graniţelorŭ, despre planurile şi chartele ce suntŭ de folositŭ şi care se găsescŭ în librăria *A. Albrecht* din Braşovŭ. Călĕuza mai cuprinde şi nomenclatura localităţilorŭ, apelorŭ, munţilorŭ — mai tóte în limba română — cu îndrumările necesare.

Călĕuza acésta e lucrată cu mare îngrijire şi o recomandămŭ călĕtorilorŭ. La o a doua ediţiune sperămŭ, că se vorŭ îndrepta şi erorile de tiparŭ strecurate icĭ colea în nomenclatură.

Dare de sémă

despre banii incurşĭ pe séma Associaţiunei transilvane la adunarea generală a despărţĕmêntului II, ţinută în Zĕrnescĭ la 27 Iulie n. 1890.

Prin D-lŭ Dr. *Iancu Meţianu* s'au colectatŭ dela d-nii din Zêrnescĭ: Dr. Iancu Meţianu, proprietarŭ mare 5 fl., Gavrilŭ Iuhasŭ 6 fl., Ioniţa Danŭ, v.-prot. 5 fl., Dr. Aurelŭ Munteanŭ, adv. 5 fl., Dr. Eugenŭ Meţianŭ 6 fl., Aurelŭ Cutean, farm. 6 fl.; precum şi dela d-nii proprietarĭ: Ioanŭ Şona 1 fl., Stanŭ Strevoiu 1 fl., Ioanŭ Strevoiu 1 fl., Ioanŭ Staicu Comşia 1 fl., Nicolae M. Danŭ 50 cr., Iancu Comşa 50 cr., Stefanŭ Crăciunŭ 50 cr., Stoica Garoiu 1 fl., Dumitru Negru 1 fl., Stefanŭ Bâncilă 20 cr.: apoi: Ioanŭ Garniţa, mĕsarŭ 2 fl., Nicodinŭ Danŭ, înv. 1 fl., Ioanŭ Strevoiu, diaconŭ 2 fl. Din Branŭ: Ioanŭ Raţiŭ not. cerc. 5 fl., Iuliu Szöcs 40 cr., Aldea Flueraşŭ 20 cr., Teodorŭ Cojanŭ 20 cr. Din Tohanulŭ vechiu: Ioanŭ Vladŭ, not. 1 fl. şi din Avrigŭ (România): George Giuvelca 5 fl.

Prin d-lŭ *Nicolau Garoiu*, advocatŭ şi membru pe viéţă alŭ „Associaţiunei transilvane“, s'au colectatŭ dela d-nii din Făgăraşŭ: Basiliu Raţiŭ, vicarŭ 5 fl., Ioanŭ Turcu protonot. comit. 5 fl., Dr. Andreiu Micu, adv. 5 fl.; din Zêrnescĭ: Nicolau Penciu, jude reg. cerc. 5 fl., Ioanŭ Gogonea, contabilŭ 5 fl., Nicolae Cintea, med. cerc. 5 fl., Constantinŭ Ianoviciu contabilŭ 6 fl., Stefanŭ Meţianŭ propr. 1 fl., Nicolae Guguianŭ, propr. 1 fl., Andreiu Senchea v.-not. 1 fl., Bartolomeiu Bude, învĕţ. dirig. 1 fl. Din Voila: Georgiu Dobrinŭ învĕţ. dirig. 5 fl. Din Poiana mĕrului: Moise Micu, parochŭ gr. or. 6 fl. şi Simeonŭ Ianculescu, not. cercualŭ 5 flor.

Prin d-lŭ *Aldimirŭ Badiu*, notarŭ, s'a colectatŭ dela d-nii din Zêrnescĭ: Ioanŭ I. Comşa, comerc. 6 fl., Stanciu Garoiu, diurnistŭ 6 fl., Aldimirŭ Badiu, not. 6 fl., Comuna Zêrnescĭ 5 fl., Ioanŭ Dima Comşa, propr. 1 fl., Nicolae Pană, v.-primarŭ 1 fl., Ioanŭ Comşa Baiu, birtaşŭ 1 fl., Vladŭ Vulsanŭ, măcel. 40 cr., N. N. 10 cr.

Prin cassarulŭ despărţĕmêntului, d-lŭ *Nicolae Cosgarea*, căpitanŭ în pens., s'a incâsatatŭ dela: Ilustr. Sa Ioanŭ Cav. de Puscariu 2 fl., Mihaelŭ Danŭ, economŭ în Zêrnescĭ 1 fl.

Suma totală încassată în Zêrnescĭ 143 fl.

Prin d-lŭ advocatŭ *Nicolau Garoiu* s'au predatŭ casarului despărţĕmêntului următórele sume încassate dela din d-nii Vlădenĭ: Iacobŭ Zorca, notarŭ cercualŭ 3 fl., Biserica gr. orientală din Vlădenĭ 2 fl., Iacobŭ Zorca, parocŭ 1 fl., Comuna Vlădenĭ 3 fl., Vasilie Belciu, primarŭ în Vlădenĭ 1 fl.

Prin lista deschisă la despărţĕmêntŭ în Făgăraşŭ şi jurŭ prin cassarulŭ despărţĕmêntului *Nicolae Cosgaria*, Căpitanŭ în pensiune, au incursŭ dela d-nii din Făgăraşŭ: Dr. Stefanŭ Popŭ, proto-medicŭ comitatensŭ 5 fl., Ioanŭ Florea asesorŭ la sedria orf. 5 fl., Dr. Nicolae Motocŭ, advocatŭ 5 fl., Dumitru Chisiereanŭ, capelanŭ 5 fl., Ioanŭ Cintea, protocolistŭ la cărţile funduare 5 fl., Ioanŭ Dejenarŭ, contabilŭ la banca „Furnica“ 5 fl., George Aiserŭ. comerciantŭ şi proprietarŭ 5 fl., George Boierŭ a lui Gavrilă, proprietarŭ 5 fl. Apoi d-nii: Alesandru Belle, prim-pretore în Şercaia 5 fl., Iosifŭ Caţaveiu, parochŭ gr. ort. în Lissa 5 fl., Ioanŭ Dobrinŭ, parochŭ gr. cat. în Buciumŭ 5 fl., Vasilie Cernea, sub-jude reg. cercualŭ în Cinculŭ mare 5 fl., Haritonŭ Prescurea. proprietarŭ în Cinculŭ mare 5 fl., Dr. Sofron Comşa, medicŭ cercualŭ în Arpaşulŭ inf. 5 fl., George Ganea, propriet. în Lissa 5 fl., Valeriu Popa Comşa, parochŭ gr. cat. în Copăcelŭ 5 fl., Alesandru Pocolŭ, concipientŭ adv. în Făgăraşŭ 5 fl., şi George Pralea parochŭ gr. ort. în Bréza 5 fl. Totalŭ 243 fl.

Făgăraşŭ, 16 Augustŭ 1890.

Basiliu Raţiŭ, preşed. — Nicolae Cosgaria, cassarŭ.

NB. Domnii membrii, carĭ încă nu şĭ-au solvitŭ tacsele, suntŭ rugaţĭ a le trimite câtŭ mai curêndŭ, ca sĕ nu se trécă ca: „Restanţierĭ.“

Cununiă. D-lŭ *Diamandi I. Duşoiu* şi d-ra *Fabiola R. B. Pitişŭ*, îşĭ vorŭ serba cununia Duminecă în 19 (31) Augustŭ la órele 5 d. a. în Biserica sf. Nicolae din Braşovŭ.

Telegramă particulară a „Gaz. Trans.“

Reghinŭ, 16 (28) Augustŭ. Adunarea generală a „Associaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ“ e bine cercetată, cu deosebire de Românĭ din împrejurime. Testaţiunea lui Iónŭ Olteanu a făcutŭ mare impresiune.

Necrologŭ.

George Bozianu, cofetarŭ, a încetatŭ din viéţă Marţi în 14 Augustŭ a. c., la 11 óre séra. în vêrstă de 66 anĭ. Despre acéstă durerósă perdere se însciinţézĕ tóte rudeniile, amicii şi cunoscuţii decedatului. Rĕmăşiţele pămêntescĭ se vorŭ ridica Joi în 16 Augustŭ la 4 óre d. a. din capela cimiterului gr. or. din Gróverŭ, unde se vorŭ înmormênta.

Braşovŭ, 15 Augustŭ 1890.

Intristata familiă.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ
din 28 Augustŭ st. n. 1890.

Bancnote româneseĭ	Cump.	8 88	Vênd.	8.94
Argintŭ românescŭ -	„	8 80	„	8.85
Napoleon-d'orĭ - - -	„	8.92	„	8.98
Lire turcescĭ - - -	„	10 20	„	10.25
Imperialĭ - - - -	„	9 18	„	9.23
Galbinĭ .	„	5.25	„	5.30
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101 —	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	134.—	„	135.½
Mărcĭ germane - -	„	—.—	„	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 27 Augustŭ st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	101.25
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	99.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ - - - - - - - - - - -	112.50
dto argintŭ - - - - - - -	97.80
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	89 40
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	137.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	127.—
Renta de hârtiă austriacă - - - - -	88.—
Renta de argintŭ austriacă - - - - -	89.55
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	106.95
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	138.—
Acţiunile băncei austro-ungare - -	952.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	353.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	308.—
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.35
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	8.98½
Mărcĭ 100 imp. germane - - - - -	55.22½
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	111 70

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

---

lico! pe tine te aşteptă Roma şi tótă gloria ei. Vino cu noi.“

— „Aceea nu o facŭ!“ rĕspunse artistulŭ. „Eu mĭ-am alesŭ mănăstirea pentru totdéuna. Pe inima mea, nicĭ strălucire, nicĭ tesaurŭ, nicĭ distincţiune n'o póte îndupleca. Aicĭ voiu sĕ rĕmânŭ!“

„Acésta'i a treia provocare“, continua celalaltŭ óspe. „Roma va considera de sumeţiă, décă unŭ monachŭ îi va refusa ofertele strălucite.“

— „Ce'mĭ ajunge mie acea mărire,“ — rĕspunse Angelico — „décă sufletulŭ meu nu se bucură de ea. Ce sunt eu? Artistŭ? O! cuvêntŭ amăgitorŭ, inventatŭ de vanitatea lumei. Nu'mĭ acusaţĭ sufletulŭ de sumeţiă; străinŭ am fostŭ de ea în tótă viéţa mea. Eu am abḑisŭ de strălucire şi de gloriă. Décă Roma cércă artistŭ în Angelico, atuncĭ s'a înşelatŭ, căcĭ eu sunt monachŭ.“

„Tredesce-te, Angelico!“ strigă iritatŭ primulŭ. „Scii ce te aşteptă în viitorŭ? Décă inima ta despreţuesce mărirea, atuncĭ nu eştĭ artistŭ, pentru-că gloria e nutrementulŭ vivificatorŭ alŭ artistului!“

— „O! nu, vĕ înşelaţĭ“ — rĕspunse artistulŭ. „*Arta e conversarea cu Dumneḑeu**) şi rĕsplata e în sine. Artistulŭ e favoritulŭ Domnului, părtaşulŭ graţiilorŭ lui. Pe adevĕratulŭ artistŭ nu-lŭ interesézĕ nicĭ o fericire lumescă. Numai acela traiesce artei, care traiesce lui Dumneḑeu.“

La cuvintele aceste însufleţite se făcŭ o tăcere profundă.

„Şi patria, ta Angelico?“ întrebă celŭ mai tînĕrŭ.

Sinulŭ monachului tremura de suspinurĭ grele. Tóte, tóte i-le-au adusŭ aminte, ca sĕ-i misce sufletulŭ. O! pentru ce nu a pututŭ sĕ rupă şi acestŭ firŭ ultimŭ, care-lŭ lega de lume.

— „Ţéra mea, ţéra mea“, continuă încetŭ într'unŭ tonŭ sĕrbătorescŭ, — „nu-i aicĭ, — e colo, colo susŭ!“

Şi éră i-se aşeḑă pe faţă acea strălucire cerescă, care nu se póte observa, decâtŭ pe feţele acelorŭ ómenĭ, carĭ pentru Dumneḑeu au abḑisŭ de tóte bucuriile!

Artistulŭ căḑŭ în genunchĭ, cu mâna dréptă îşĭ acoperi faţa, cu cealaltă le făcŭ semnŭ sĕ se departeze.

— „Mergeţĭ, mergeţĭ! Eu am fostŭ fericitŭ până acuma, şi acuma voiţĭ a face sĕ guste sufletulŭ meu beţia seducĕtóre a mărirei? O, Dumneḑeule! câtŭ sunt de nefericitŭ!... Mergeţĭ! mergeţĭ!... eu nu sunt artistŭ, — voi mĕ numiţĭ de atare... Eu am trăitŭ lui Dumneḑeu şi voi acuma voiţĭ a-mĭ arĕta bucuriile deşerte ale lumei, ca sufletulŭ meu ameţitŭ sĕ cadă în prăpastiă.... Mergeţĭ, eu sunt monachŭ, şi claustrulŭ nu-lŭ voiu părăsi nicĭ pentru orĭ-care bucuriă lumescă.“

Toţĭ steteau pĕtrunşĭ. Sublimitatea momentuluĭ făcŭ sĕ amuţéscă buzele tuturorŭ. Renumitulŭ artistŭ, omulŭ celŭ mai mare alŭ evului sĕu, acolo zăcea în pulvere înaintea opului sĕu mĕreţŭ, şi acela căruia i-a promisŭ lumea tóte bucuriile sale, acela a învinsŭ cu inima-i tare dorinţele ómenilorŭ.

Unulŭ dintre străinĭ păşi acum la egumenŭ. Scóse de sub mantauă o scrisóre şi i-o întinse.

„Din Roma“, ḑise, „dela Sânţia Sa Părintele.“

Egumenulŭ luă scrisórea plinŭ de uimire, o sĕrută cu veneraţiune şi o desfăcŭ. Străinii s'au trasŭ la oparte. Egumenulŭ ceti scrisórea şi ḑise:

— „Fra Angelico! scólă! Sântulŭ nostru părinte, Nicolau alŭ V-lea, te numesce prin acestea ordurĭ „pictorŭ de curte.“

Monachulŭ artistŭ se sculă plinŭ de mirare...

„Pe mine! părinte! pe mine?!“

„Pe tine, Giovanni da Fiesole!“ rĕspunse cu solemnitate unulŭ dintre trimişĭ. „Ai fostŭ pusŭ la o mare şi periculósă probă, dér ai învinsŭ. Giovanni da Fiesole! Roma te chiamă şi tu contradicĭ?“

Artistulŭ îşĭ plecă capulŭ, suspină adêncŭ, apoi şopti încetŭ:

— „Fiă cum voiesce Dumneḑeu! Sĕ mergemŭ!“

*

Fiesole a mersŭ la Roma şi a rĕmasŭ devotatŭ artei sale până la mórte. Opurile lui nimenea nu le-a putută imita. Tóte suntŭ străbătute de căldura religiunei adevĕrate, şi suntŭ atâtŭ de frumóse, încâtŭ după Vasari, „non possono essere altrimenti in cielo“ (In cerŭ nu potŭ sĕ fiă mai frumóse.)

Giovanni da Fiesole a fostŭ unŭmonachŭ atâtŭ de perfectŭ pe câtŭ şi pictorŭ. Pe Christosŭ şi pe SS. martirĭ îi depingea tot-déuna între lacrime şi adese-orĭ stândŭ în genunchĭ. In viéţa lui nu a făcutŭ nicĭ o coregere pe opurile sale, căcĭ elŭ credea, că în arta sa se manifestă graţia divină, pe care omulŭ n'o póte corege.

Fiesole a fostŭ pictorŭ bisericescŭ. Elŭ a datŭ unŭ esemplu bunŭ urmaşilorŭ lui despre aceea, că singură religiunea adevĕrată, credinţa firmă, póte sĕ ridice arta la adevĕrata tréptă a nemurirei.

(M. Xaver.) — Iuliu Moldovanŭ.

**) Cuvintele proprii ale artistului, despre ce a avutŭ firmă convingere.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne: 10 óre 32 minute séra.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 43 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 4 óre diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 30 minute diminéța.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 33 minute după amédĭ.
Trenŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 12 óre 23 min. după amédĭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ acceleratŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11 07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriș			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕșel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Clușiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriș	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vințulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiușŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blașiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copșa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediașŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighișóra	11.06		1.50	5.39
Hașfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apața	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Brașovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timișŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucurescĭ	9.30		11 35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ acceleratŭ.	Tren de persóne
Bucurescĭ	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timișŭ	1.37		4.50	9.41
Brașovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.45	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apața	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.55		12.27
Hașfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighișóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediașŭ	6.33	10.10		2.59
Copșa mică	6.46	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blașiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiușŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vințulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirișŭ	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Clușiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădășelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireșŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.13	10.09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	Trenŭ omnibus 2.20	4.10	5.50
Glogovațŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulișu	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborșinu		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăștia		9.12	11.14
Șibotŭ		9.34	11.39
Vințulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiușŭ		10.44	12.58

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiușŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vințulŭ de josŭ		1.56	5.44
Șibotŭ		2.23	6.06
Orăștia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborșinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipovà	5.49	7.36	10.38
Paulișu	Trenŭ omnibus 6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaț	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5 50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Simeria (Piski)-Petroșeni

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Hațegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Banița	11.26	3.30	7.43
Petroșeni	12.—	4.02	8.15

Petroșeni-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn
Petroșeni	6.05	10.42	4.03
Banița	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Hațegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timișóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulu nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.05
Timișóra	9.04	6.50

Timișóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timișóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirișŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirișŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighișóra	10.52	5.28

Copșa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. om
Copșa-mică	4.05	10.47	7.10
Șeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneșŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12.29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copșa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneșŭ	8.30	5.25	10.40
Șeica mare	9.05	5.55	11.10
Copșa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oșorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheța	3.25	8.50	3.29
Ludoșŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Mirașteu	5.11	10.35	5.34
Oșorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oșorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Mirașteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoșŭ	9.35	7.41	12.06
Cheța	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

	T. omn.
Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagŭ-Budateleců	6 48
Bistrița	9.59

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

	T. omn.
Bistrița	1.16
Țagŭ-Budateleců	4.50
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Nota: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașov.